

hrvatski večini v deželi njene pravice in v nekaterih letih je izginil italijanizem, in sedaj ne bo nikdar več nobenega Garibaldija, ki bi hotel vzbuditi »italijansko« Dalmacijo.

Mnogo se piše in govori o važnih zadevah, ki čakajo našo državo na Balkanu, in trudimo se, da bi si pridobili naklonjenost ondotnih slovanskih narodov. Brezdvomno pa je kratkovidno, pri balkanskih narodih iskati prijateljstva, doma pa lastne Jugoslovane zatirati. Vsled teh razmer smo prisiljeni, da zahtevamo obrambe proti našemu uradništvu med cesarjevimi svetovalci, kakor jih imajo Poljaki in Čehi v svojih ministrih. Za nas govorijo isti razlogi.

Nova vlada imenuje kot svojo najsvetejšo nalogo, da razvozlja narodno vprašanje. Našla je, kakor si domišljuje, za to že tudi pravo sredstvo: posvetovanje zaupnih mož, izbranih iz nasprotnih si strank. Ali se ji bo sprava posrečila, ne vem. Pa to se zdi nam Jugoslovanom čudno, da hoče samo v dveh deželah spraviti narodnosti, in sicer v deželah, v katerih imajo Nemci manjšino, a o deželah, v katerih so Slovani v manjšini, pa molči. (Tako je!) Celu Šlezijo so izključili. To se nam zdi tem bolj čudno, ker je znano dejstvo, da se slovanske manjšine v Šleziji, posebno pa na Koroškem in Štajerskem gospodarstveno, prosvetno in narodno vse drugače zatirajo, kakor pa nemške manjšine na Češkem in Moravskem.

Na Moravskem ima celo manjšina nemških prebivalcev večino poslancev v deželni zboru, odločuje torej o deželnih financah, o deželni upravi in vodi vse šolstvo. Tudi na Češkem so imeli Nemci dolgo vrsto let večino v deželni zboru in takrat gotovo niso zamudili, da poskrbijo tudi za se. Pozneje so prišli Čehi do večine in so praško vseučilišče popolnoma prepustili Nemcem. Privolili so, da se razdeli deželni gospodarski svet, deželni šolski svet, in lahko rečemo, da ima nemška manjšina na Češkem glede šolskih reči v resnici lastno narodno samoupravo. Sedaj pa še češki Nemci zahtevajo celo razdeljenje okrajev po narodnostih, pravomočne določbe o šolah za narodne manjšine in narodne poslanske skupine s pravico ugovaranja.

Gospoda moja! Tako ugodne so razmere nemških manjšin na Češkem in Moravskem, a razmere slovanskih manjšin, posebno slovenskih manjšin na Koroškem in Štajerskem, so neizrečno žalostne in neugodne. Na Koroškem in Štajerskem živi čez 1/2 milijona avstrijskih državljanov slovenske narodnosti. Državna bremena nosijo kakor njih nemški

sodržavljeni, a vendar se jim odrekajo vsa prosvetna sredstva, ki so potrebna in primerna, da si Slovenci ohranijo z Nemci enako plačilno moč.

Slov. manjšina na Kranjskem v vseh potrebnih in pravičnih rečeh ugodi 4 nemškim odstotkom, a nemška večina na Koroškem in Štajerskem nam odreka vsako zahtevo, celo potrebno število ljudskih šol v materinščini. (Posl. baron Hakelberg: Ljudje se vendar hočejo nemški učiti!) Kaj se! Čez 30 let so se borili za eno edino slovensko šolo, s tem so vendar dovolj pokazali, kaj hočejo.

Zdaj že leta in leta ležita pri ministerstvu rekurza dveh šolskih občin, a ne rešita se, ker je s tem Slovincem zaprta pot do upravnega sodišča. Nemški šulferajn sme brez ovire ustanavljati celo šumo ljudskih šol na Štajerskem, Koroškem in Kranjskem in pravica javnosti se tem šolam ponuja, slovenski zasebni šoli v Velikovecu pa se je odrekla pravica javnosti. Resnica je potemtakem, gospoda moja, da so razmere slovenskih manjšin na Koroškem in Štajerskem skrajno žalostne in neugodne.

(Konec prih.)

Politični ogled.

Papež Leon XIII. je obhajal pretekli petek devetdesetletnico svojega življenja. Z odkritosrčno ljubeznijo se ozira ob tej priliki vse katoliško krščanstvo na osivelega vladarja cerkve, ki kljubu svoji starosti in nemirnim časom z močno roko vodi težavne vladarske posle. Vse se mu klanja ob tej priliki od vladarja do najubornejšega delavca, od največje države do najbolj neznanega društva. Tudi sovražniki katoliške cerkve in papeštva mu ne morejo odrekati spoštovanja in občudovanja. Ves katoliški svet pa se združuje v prisrčni želji: Bog se nam dolgo ohrani našega papeža Leona XIII.

Volilna preosnova za mesto Dunaj, kakor jo je pred kratkim vsprejel nižjeavstrijski deželni zbor, preti postati nevarna sedanjemu Körberjevemu ministerstvu. Nemški liberalci so sklenili, stopiti v najstrožjo opozicijo, ako dobi preosnova cesarsko potrjenje, a isti sklep so storili tudi krščanski socialci, ako preosnova ne zadobi najvišjega potrjenja.

Nemška prenapetost. Zadnje nedeljo so imeli Šenererijanci v Gradu strankarski shod pri zaprtih vratih. Govoril je tudi sam Šenerer. Gromel je proti drugim nemškim strankam, ki so toli pametne, da nočejo

hoditi za njim, in proti Slovanom, katere je imenoval uši. Mi želimo, da bi bile te slovanske uši prav žive ter delale mnogo preglavice nemškemu levu. O Nemcih je pravil, da so oni več nego Slovani, »kajti Nemci niso ljudje, ampak Germani.« (!) Seveda je sedaj vprašanje, ali so Germani kaj višjega kot ljudje, ali pa so kaj nižjega. Ako smemo po Šenererju soditi, potem Germani niso nič višjega.

Prusi se kažejo vedno bolj nestrpne do Slovanov. Nemški vojni minister je izdal ukaz, da se častniki ne smejo ženiti s poljskimi katoličankami. Ta ukaz pa ni samo zadel Poljakov, ampak vse nemške katolike, in mnogo katoliških poslancev sedaj ne bo glasovalo za pomnoženje mornarice kakor želi cesar.

Vojska v Južni Afriki. Odkar se je general Cronje udal Angležem, ne prihajajo več nobena poročila iz južnoafriškega bojišča. Obe vojski, angleška in burska, se pripravljata na nove boje. Buri izjavljajo, da bi sedaj sklenili mir, toda Angleži jim morajo pripoznati neodvisnost. Predsednik severnoameriških dežel je neki voljan, posredovati pri sklepanju miru.

Dopisi.

Iz Maribora. Poročilo ravnateljstva posojilnice k letnemu računu 1899. Pri XVIII. občnem zboru dne 25. svečana 1900. V letu 1899 pristopilo je posojilnici 190 izstopilo pa 118 družstvenikov. Vsled tega naraslo je število družstvenikov na 2667, kateri imajo 134 glavnih deležev v znesku 13900 gl. in 4142 upravnih deležev v znesku 41420 gl. skupaj 55320 gl. Prošenj za posojila vložilo se je med letom 705 in 445 prošnjam se je ugodilo. Skupaj izposodilo se je leta 1899 332975 gl. 91 kr. in vrnilo na posojila 245812 gl. 37 kr. Stanje posojil se je toraj zvišalo za 87163 gl. 54 kr. in znaša koncem leta 1899 791574 gl. 96 kr. Izmed vseh posojil jih je 2051 v znesku 414758 gl. 54 kr. na osebni kredit pod poroštvom, ki so se obrestovala po 6% na leto. Posojil na osebni kredit, katera pa so se zaradi varnosti porokov tudi še pri posestvih dolžnikov, vendar pa ne pod strogo pupilarno varnostjo vknjižila, bilo je 231 v skupnem znesku 146511 gl. 62 kr. Ta posojila obrestovala so se z 5 1/2% na leto. Hipotekarnih in drugih posojil proti zastavi in 5% obrestim in posojil drugim denarstvenim zavodom, šolskim svetom in občinam, katere so se tudi obrestovale po 5% bilo je 230 v skupnem znesku 230.304 gl.

z zlatom pretkano in okoli ledij svitel pas z dragimi kamni. Drugi imel je črno obleko in rudeč pas, a tretji imel je modro srajco in okoli telesa usnjat pas in v močni roki veliko sekuro.

«Kaj delaš tukaj,» vprašajo ga na enkrat vsi trije.

«Umiram,» odgovori jim mladenič, »usmilite se me.»

«Kaj želiš?»

«Da kmalu izidem iz tega gozda.»

«Izberi si enega izmed nas, kateri te naj vodi.»

Mladeniču je najbolj dopadel oni v zlati obleki in z dragocenimi kamni, zato hitro reče:

«Tebe si izberem!»

Mož v zlati obleki se je smejal, dal roko mladeniču, in odšel z njim. Tihó sledi mladenič svojemu vodju. Hitro sta prehodila pot. In akoravno je že prešlo nekaj ur, vendar sta še bila vedno v gozdu.

«Truden sem,» reče mladenič in postane, «ne morem dalje.»

«Pot je dolga in noge so ti slabe; jaz te torej ne morem od tod izpeljati, a v nekaterih trenutkih bode to mimo šel popotnik, vzemi ta meč in si prisvoji z njim njegovega konja, in ta te popelja dalje.»

«Joj meni!» zakriči mladenič in razprostire obe roki: «Kdo si ti, da mi to svetuješ, povej?»

«Jaz sem zločinstvo!»

«Beži od mene,» zaupije mladenič, in se vrže na zemljo.

Slišal še je le samo hudičev smeh in bil je spet sam.

Ko na novo odpre svoje oči, stala sta pred njim dva moža.

«Kaj delaš tukaj?» vprašala sta ga.

«Umiram, usmilita se,» odgovori.

«Kaj želiš?»

«Da prej ko mogoče pridem iz te šume.»

«Izberi si enega od naju, kateri te naj vodi od tod.»

Mladenič pogleda oba ter reče onemu, imevšemu črno obleko in rudeči pas:

«Tebe izvolim.»

Brez vsake besede poda mu ptujec roko ter ga odvede s seboj. — Po dolgem potovanju prideta do roba nekega propada, iz katerega se je slišalo kričanje in javkanje.

«Ne morem dalje,» vzdihne mladenič.

«Zato sem te tudi semkaj privedel,» reče črna postava; «le po tem potu moreš priti iz gozda. V tem propadu je smrt in le ona te more rešiti muk.»

«Joj meni!» zaupije mladenič. «Kdo si ti, da mi to svetuješ?»

«Jaz sem obupanje.»

«Proč od mene!» reče mladenič in pade na zemljo.

Ko odpre spet svoje oči, stal je pred njim oni mož v modri srajci s sekuro v roki in reče mladeniču:

«Pojdi z menoj, mladenič! Istina, tvoj pot je dolg in poln trpljenja, pa kdor trpi, pomaga mu Bog.»

Mladenič mu da roko in ptujec gre z njim. S sekuro je podiral drevesa ter delal prelaze skozi gosto grmovje.

«Vzemi na ramo enega od teh storov,» zapove ptujec.»

Mladenič uboga, akoravno je bil truden in lačen. Toda čim dalje sta šla, vedno svetlejši je postajal gozd. Mladenič je postal vsled tega tudi vedno veselejši in breme se mu je vedno laže zdelo, ker ga je upanje nosilo na krilih. Nazadnje prideta na kraj gozda. Pred njima se je razprostirala v sijaju jutranjega solnca prostrana, zelena ravnica.

«Zdaj sva zunaj,» reče ptujec. Šuma ali gozd, skozi katerega si šel, to je gozd revščine. Ne pozabi tega nikdar. Iz zdaj vrži breme od sebe.»

Mladenič vrže stor z ramen ter vpraša:

«Kdo si ti, ki si me tako lepo vodil?»

«Jaz sem delavnost!» reče ptujec in izgine.

80 kr. Hranilnih vlog vložilo se je med letom 314972 gld. 63 kr., vzdignilo pa 271159 gld. 66 kr., zvišalo se je toraj stanje hranilnih vlog za 43812 gld. 97 kr., oziroma s kapitalizovanimi obresti po 36824 gld. 50 kr. za 80637 gld. 47 kr. in znaša koncem l. 1899 939533 gld. 28 kr. Med temi jih je 356730 gld. 05 kr. proti 4 $\frac{1}{2}$ % obrestim in štirimesečni odpovedi. Vse ostale so navadne vloge, ki se obrestujejo z 4% na leto.

Iz čistega dobička v znesku 6301 gld. 08 kr. izplača se po sklepu občnega zbora z dne 25. febr. t. l. zadružnikom na njih deleže 5% dividenda. Znesek 2520 gld. 43 kr. priklopil se je po sklepu občnega zbora splošnemu rezervnemu fondu, priklopila se je temu fondu tudi po pravilih zastarana dividenda v znesku 3600 gld. 06 kr. in sprejela ustopenina v znesku 372 gld., kateri fond se je s tem povišal na 34999 gld. 75 kr., specialni rezervni fond znaša 42757 gld. 62 kr. in celi zadružni fond toraj 76757 gld. 37 kr.

«Ustanova za dobrodelne namene» osnovana pri občnem zboru leta 1890 narastla je na 23959 gld. 75 kr. Razven tega odločil se je po sklepu občnega zbora iz čistega dobička še znesek 830 gld. neposredno v dobrodelne namene, posebno v podporo šolskim in dijaškim društvom, dijaški kuhinji itd. Franc Rapočeve ustanova je tekom leta narasla na 31286 gld. 62 kr. Iz dohodkov ustanove podelila je posojilnica deveterim visokošolcem štipendija v znesku po 150 gld.

Posojilnice lastno premoženje, ki je znalo po računskem sklepu za leto 1898 gld. 179166:80 obstoji sedaj: a) iz zadružnih deležev 55320 gld., b) iz zadružnih fondov 76757 gld. 37 kr., c) iz ustanove za dobrodelne namene 23959 gld. 75 kr., d) in iz Franc Rapočeve ustanove 31286 gld. 62 kr., skupaj 187323 gld. 74 kr. in se je torej tekom leta povišalo za 8156 gld. 94 kr.

Iz Konjic. (Nekaj o napisih.) Konjice se ponašajo, da so bile nekdanj slovenske — nemške še tudi sedaj niso in tudi nikdar ne bodo. Večina prebivalcev govori slovenski, ima slovenska imena, nemško lice čuvajo samo nemški uradniki in nekateri po teh zapeljani domišljavi tržani. Da si malo natančneje ogledamo gnezdo teh nemških uradnikov, moramo se dotakniti takoj vseh naših uradov, ki prav za prav upravljajo nekako življenje semkaj. Ckr. okrajna sodnija, ckr. davkarija in ckr. pošta. K tem uradom je naše ljudstvo primorano zahajati, ti uradi so toraj za naše ljudstvo tu. Pa kako težko je najti te urade! Kdor prvič pride v Konjice, recimo kaki pohorski Slovenec, za Boga, vsmiliti se nam mora, ko ga vidimo iskati pojedine urade, saj jih ne najde, vprašati mora. Kjer je ckr. okrajna sodnija — tam se sveti samo nemški napis »k. k. Bezirksgericht«, poleg njega pa »k. k. Steueramt«. Kaj še voditelji teh uradov res ne uvidijo, da je to nekaj jako zastarelega — pa tudi sumljivega, če v slovenskem kraju in popolnoma slovenskem okraju kaj takega trpijo. Gospod Zoff, ki gotovo ni na glasu, da jemlje slovenske težnje v poštev, on ima na svojem uradu tudi slovenski napis; kaj je toraj krivo, da je n. pr. na ckr. okrajni sodniji samo nemški napis, ko vendar gošpod vodja tega urada še sicer nikdar ni dal povoda, da bi mu mogel splošno kedo v narodnem oziru kaj predbacivati. In vodja ckr. davkarije! On sam, sicer nemške narodnosti, povdarja rad narodno enakopravnost v uradu, kar bi pri drugih razmerah značilo prid nemskutarjev, a tega še do sedaj ni uvidel, da mora tudi zunaj imeti urad slovenski napis.

O pošti pa rajši ne govorimo, ker bi sicer morali vse kritizirati. Pisarna pošte je v tako neugodnem prostoru, da bi se svojemu smrtnemu sovražniku ne privoščil, da bi moral v njem le par uric bivati! Pri nas pa vodijo pošto dame, in te naj za tiste bore kronce svoje zdravje v uradu pustijo... Sicer pa smo hoteli le o napisu govoriti.

Najbolj zagrizeni kraji imajo dvojezične poštne napise, dvojezične poštne pečate — le v Konjicah še naj trpimo samonemske. Res, sramovati se moramo, da še ni vsaj v tem oziru pri nas drugače, ko vendar imamo politično društvo, ki bi moralo tako dolgo pehati, da speha samonemske napise — in pridobi dvojezične. Dokler ne bomo videli na ckr. okrajni sodniji tudi slovenskega napisa, dokler si istega ne preskrbi ckr. davkarija, ta tudi dvojezičnega pečata in ravno tako ckr. pošta, bomo vedno na te urade pazili, dregali — če ne gre z lepega — saj znamo tudi drugače postopati.

Sv. Barbara v Halozah. «Muž je onaj, koj za rod svoje sile sve žrtvuje». Narodne veselice v zvezi s petjem, z govori in z uprizorjenjem gledaliških iger poljudne in poučne vsebine, to so mogočni izobrazovalni činitelji za priprosto ljudstvo. To dejstvo je upošteval odbor slavnega bralnega društva «Naprej» pri Sv. Barbari, katero je priredilo 25. dne svečana v šolskih prostorih krasno veselico z gledališko igro «Kje je meja?» s petjem in tamburanjem. Veselica se je obnesla tako izborna, kakor se je le moglo žeteli. O razvoju in naraščanju bralnega društva, kakor tudi o omenjeni veselici bodi mi dovoljeno v nastopnih vrsticah govoriti.

Bralno društvo še je mlado — uprav zdaj se najbolj razvija in krepi. Ustanovilo se je še le lani 8. dne kimovca, ko so se bile odstranile in premagale vsak nastanek otežujoče ovire. Vsestransko se je delovalo, navduševalo in agitovalo za pridobitev osnovnega odbora in prvih udov. Največ zaslugo, da se je društvo oživotvorilo, pridobilo si je domače učiteljstvo, zlasti mladeniško delavni nadučitelj gosp. Ogorelec. «Iz malega raste veliko», tak je zakon narave — in tako je rastlo novorojeno bralno društvo «Naprej». Začetkoma malo število vpisanih udov se je množilo po neutrudljivem prizadevanju učiteljstva, ki je vzelo pod voditeljstvom gosp. nadučitelja društvene vajeti v roko, in društveni voz se zdaj po strogo premišljeni cesti pomika zvest svojemu geslu naprej. Njih trud in prizadevnost pa nista ostala brezuspešna. V mladem društvu vlada živahno gibanje in plod kratkodobnega delovanja videli smo v presenetljivi podobi o priliki zadnje veselice.

Pričakujoči, da bode se napovedana igra uprizorila na navadnem, priprostem odru, kakoršen se po manjših krajih na deželi v obče more narediti, bili smo prijetno iznenadeni, uzrši gledališki oder s kulisami in okusno poslikanim zagrinjalom. To je bilo nekaj izvanrednega. Izvršile so se pač vse priprave, da bi le bile zadovoljne tudi bolj razvajene oči.

Že predno se je igra začela proizvajati, svirali so zopet k nam došli hrvaški bratje iz Vinice pod vodstvom tamošnjega agilnega učitelja gsp. Šimčiča. Nestrpno je čakalo mnogobrojno občinstvo, da bi se zagrinjalo končno potegnilo navzgor. In ta trenutek je prišel. Kaj naj govorim o igri, o igralcih? Izbrali so si poučno snov; nauk, ki se iz igre podaja, doni naj ljudstvu kot svareči glas v ušesu, kadar je isto v nevarnosti, zaplesti se v pravdo. Videlo se je, da so se diletantje potrudili, da rešijo svojo nalogo častno. In bili so ji tudi kos. Jako okusno so se oblekli, pa tudi vse kretanje bilo je naravno, primerno in neprisiljeno. Le večkrat stopite v službo Talije! Igra se je proizvedla na občno zadovoljnost; zanimanje in radost je sijalo vsakomur z obraza.

Omenjeni dan so nastopili prvič tudi domači moški pevci pod vodstvom učitelja g. V. Šerona. Kljub kratkodobnemu vezbanju zapeli so nam precej mičnih pesmic tako dobro, da smo občudovali pevce same in njih pevovodjo. Pokazal je, kaj premore mož, ki je več svojemu zadači. Le vztrajno naprej, petje je najlepša, srce blažeča in duha povzdigajoča zabava!

Proste zabave, ki se je vršila v gostilni gospoda Rajherja, vdeležili so se zlasti mno-

gobrojni gostje iz sosednjih župnij. Bila je jako živahna. Med pesmi, tamburaške komade in živodušne dovtype vpletali so se govori navduševalne vsebine, katere so izpuščale izvečine ugledne osebe, kakor župnik iz Vjnice g. Jambrušič in drugi in to v hrvaškem in slovenskem jeziku. — Nazdravljalo se je g. pevovodji, napijalo slogi in napredku bralnega društva ter vzajemnemu stremljenju po tem smotru, da bi se čimdalje bolj zblížali rodni bratje Slovenci in Hrvati. Ob praznični volji in prijateljskem pomenkovanju so nam prekmalu preminule dopolnočne urice in že malo utrujeni izročili smo se v Morfejevo naročje, vzemši seboj trdno nado, da se v poletni dobi lahko zopet na enaki način radujemo pri sicer odležni Barbari. Barbarčani pa delujte le složno naprej — Vaše delo pa blagoslovi nebo!

Iz konjiškega okraja. Pustni dan se je jako veselo obhajal letos pri nas v konjiškem okraju. Kakor se nam pripoveduje od konjiških tržanov, napravili so naši zagrizeni narodni nasprotniki tudi maskerado, predstavljajočo «konsum», hoteč se pošaliti z zavednimi kmeti našega okraja, kateri nameravajo za celi okraj otvoriti v kratkem «kmetijsko društvo». Pa nas ta maskerija ni nikakor splašila, temveč dala bode gotovo še večji pogum tudi tistim vrlim poštenim kmetom našega okraja, kateri še dosedaj niso pristopili temu velevažnemu, za nas kmete neobhodno potrebnemu društvu, da to prej ko prej storijo. Predznost konjiških posil-Nemcev pa znamo že prihodnje leto o tem času poravnati. Kmetje, odprite vsaj malo oči in pogledajte, kako nas zasmehujejo, kako očitno se iz nas norčujejo; bodite vsi naših misli in skupno se ločimo od teh zagrizencev in pristopimo k kmetijskemu društvu v Konjicah, katero bode že prve dni sušca začelo svoje delovanje. Več kmetov.

Sv. Benedikt v Slov. goricah. (Vinorejsko društvo.) Ono nedeljo je Vinorejsko društvo za Slov. gorice imelo letno zborovanje, h kateremu je povabilo gospoda potovalnega učitelja Beléta. Kot izboren strokovnjak v vinogradništvu, poučeval je navzoče kmete zlasti o gojitvi ameriške trte. Natanko razloči, kako naj se zemlja priredi, kako se cepi, katerih trtnih vrst naj jemljemo cepiče, ki najbolj obrode v Slov. goricah. Nadalje najtopleje priporoča umetna gnojila. Trtne uši, pravi, so zanikerni vinogradniki sami krivi, ker se prav malo brigajo za dobro obdelovanje vinogradov, za umetna gnojila se pa nihče ne briga, češ, moj oče tega niso rabili, zakaj bi si pa jaz take stroške delal? Čuj, starokopitnež! Nekdanj so ljudje živeli tudi brez pljuga in motike, zakaj bi pa ti ne?! Moj oče so mi pravili, da njihov oče niso zlasti poleti zaklepali hlevov in da je perutnina po dvorišču spala in ležala. Poskusi tudi ti tako!? Sploh pa kar je boljše, je pač boljše. Začetkom so ljudje orali z lesenim pljugom, sedaj že z železnim, kar je boljše, je boljše.

Načelnikom je zopet enoglasno izvoljen vrli, narodni, podjetni kmet Anton Roškar. Čast vrlému možu, ki ima veliko zasluženje glede napredka gospodarstva zlasti vinogradništva v benediški župniji. Društvo je zasaido veliki del cerkvenega vinograda, kjer je bila poprej pusta puščava; novi nasad že skoro ves požlahtnilo in lani se je že prikazal tu pa tam zlahten sad Roškarjevega truda in letos? Ako Bog da, bo že obilno ameriškega grozdja in še le tedaj bodo se ljudem odprle zadremane oči in videli bodo, da ni dobro vedno pri «starem» ostati. Poleg neumornega delavnega očeta Roškara nikakor ne smemo prezreti Roškarjevega vrlega sina Franca ter Jožefa in Jakoba Roškar iz Ščavnice. Ti trije vrli slovenski korenjaki so ves novi nasad sami oskrbeli in požlahtnili. Jožef in Jakob Roškar še imata posebej doma veliko, vzorno trsnico in več tisoč požlahtnjenih ameriških trsov. Kje sta se učila? Sama sta se pričela vaditi.

Na podlagi knjig in skušenj sta se popolnoma izurila. Fantje slovenskih gor, posnemajte ju! In ne bo več dolgo, da bodo slovenske gorice zopet postale, kar so bile nekdanj: vesele pa bogate!

Gornja Radgona. V nedeljo dne 11. februarja t. l. je imelo tukajšnje »Kmetijsko bralno društvo« svoj redni občni zbor ob mnogobrojni udeležbi udov in drugih gostov od blizu in daleč. Ob napovedani uri odpravi gsp. predsednik zborovanje, ter pozdravi navzoče goste; po izvolitvi novega odbora in po vpisovanju novih udov, katerih je na naše veselje precejšno število pristopilo, pričela se je gledališka predstava »Pravica se je izkazala,« pri kateri smo imeli priliko zopet opazovati nadarjenost naših vrlih fantov za gledališke predstave. Želeli bi, da nam naši vrli diletantje priredijo mnogo tako lepih iger, in sprejmite vrli fantje tukaj našo zahvalo za vaš trud. Bodite prepričani, da ni zastoj; plačila v pravem pomenu res nimate pričakovati, ali vsakemu zavednemu slovenskemu fantu je že to v plačilo in ponos, ako stori kaj v korist svojemu milemu narodu; s prirejanjem veselice in gledaliških predstav pa se ljudstvo še da najbolje prepričati in pridobiti za narodno stvar. Le tako naprej!

Po dokončani igri razveseljevali so nas naši pridni tamburaši s svojimi milodonečimi tamburicami. Vso čast pa tudi moramo priznati našim vrlim pevkom in pevcem, kateri so nas navduševali s prekrasnim petjem za narod. Hvaležno se nam je spomniti še vrlih »Triglavancov« iz Gradca, kateri so nas počastili s svojim prihodom. Hvala tudi izbornemu narodnjaku iz Št. Ilje pri Mariboru.

Istotako se izreka presrečna hvala cenj. gospodu Vekoslavu Vaupotiču na Dunaju za njegove krasne kompozicije, katere nam je blagovolil po gosp. notarju Otonu Ploju izročiti. Hvala mu!

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Deželna razstava. Menda radi tega, ker smo se pritožili, da slovenski časniki naravnost ničesar ne izvedo o nameravani deželni razstavi l. 1901, ampak le iz nemških časnikov, vposlal nam je sedaj pripravljalni odbor naznanilo o razstavi. Kako je odbor sestavljen, to je velikansko! Med 82 odborniki ni enega Slovenca, a tudi nobenega pristaša nemške konservativne stranke. Cela razstava bo torej le nekak slavospev liberalni in nacionalni nemški stranki, češ, ves napredek je v naših rokah. V odboru ni nadalje tudi nobenega duhovnika, kmeta in učitelja. Pač pa je v odboru nič manj nego 20 različnih profesorjev. Kaj bodo neki ti razstavili?

Iz slovenjgraškega okraja. V nedeljo, dne 11. marca, ob dveh popoldne zborovalo bo »Šmarsko bralno društvo« v šolskem poslopju, pri katerem bo govoril naš domoljub gosp. J. Kač o organizaciji kmetijske zadruge za slovenjgraški okraj. — Domoljubi, slovenjgraškega okraja, ki vam je količkaj blagor našega okraja in našega ljudstva na srcu, pridite v obilnem številu, da se združimo in osnujemo v bližini nemčurskega Slovenjgradca kmetijsko zadruge. Ne krmimo več z našimi krvavo zasluženimi groši slovenjgraških, nenasitljivih, kramarskih Angležev, ki nas zaničujejo in nam nasprotujejo, kjer le morejo in znajo, nego skrbimo rajši za našo in naših naslednikov boljšo bodočnost.

Pomagajmo si sami in pomagajmo nam Bog! Na svidenje v Šmartinu!

Zadružne novice. Na 15. občnem zboru nemških zadrug v Breslavi se je enoglasno vsprejel tudi naslednji predlog: »Zadružno prodavanje jajec je važno sredstvo, da se povzdigne domače perutništvo. Zadružna organizacija za prodavanje jajec se naj torej z vso močjo pospešuje. Kjer niso druge zadruge prevzele tega predmeta ali kjer se niso ustanovile v to svrhu posebne zadruge,

so pač mlekarke zadruge prve poklicane, da vpeljejo za svoje ude skupno prodavanje jajec!« Te besede naj veljajo tudi nam Štajarcem. Na Murškem polju zadruge v tem oziru že uspešno delujejo. Sicer pa je še ves jajčni promet v tujih rokah. Znani neprijatelj zadružnega življenja na Pristavi, Supanc, iz kojega obližja izhajajo v Tagespošti članki s podpisom »ein ländlicher Kaufmann,« je ravno s to trgovino obogatel.

Požar na Krembergu. Dne 23. febr. proti noči je pri Sv. Ani na Krembergu zgorelo gospodarsko poslopje gosp. J. Seyfrieda c. kr. poštarja. Sreča za Kremberg je bila, da ni bilo vetra in da je privrelo mnogo župljanov, ki so branili farovž in njega gospodarsko poslopje in tudi obranili; tudi lepa romarska cerkev je bila v nevarnosti! Kako se je ogenj zatrosil, ni znano; toda že so ga dvakrat poprej zadušili pravočasno!

Kat. slov. polit. društvo na Teharjih imelo bode v ponedeljek na sv. Jožefa dan 19. marca ob 3. uri popoldan v šolskih prostorih svoje glavno zborovanje po sledečem redu: 1. Poročilo tajnika, blagajnika in knjižničarja. 2. Volitev novega odbora. 3. Podučni govor potovalnega učitelja gosp. Jelovskega o živonoreji. 4. Predlogi. Ker je redka prilžnost, slišati dober in zanimiv poduk o živonoreji, zato vabi k prav obilni udeležbi najuljudneje odbor.

Iz šole. Učiteljem v Ločah je imenovan ondotni pomočni učitelj Franc Cmerešek. Začasni šolski voditelj v Stranicaah je postal g. Beno Serajnik, učitelj v Čadramu. Gca. Leopoldina Kališ iz Ljubljane je postala stalna učiteljica v Gornjem gradu, gca. Olga Bradaška pomočna učiteljica pri Št. Vidu pri Ponikvi.

Nadina Slavianska je zadnji terek pevala s svojim zborom v mariborskem Narodnem domu. Pevkinje in pevci so nastopali v ruskih narodnih nošah, posebno krasna je bila noša gospe Slavianske, ki je sama vodila zbor. Pelo se je na pamet. A kako se je pelo? Občno se je sodilo, da z ozirom na moči v zboru dovolj dobro, a istotako občno se je sodilo, da zborove moči niso ravno izborne. Jako lepo in z velikim utisom se je izvajal pianissimo posebno v pesmi »Ej uhnem!« Narodni dom je bil poln odličnega občinstva.

V Slov. Bistrici pride kot sodnijski adjunkt Nemeč dr. Fehleisen. Kaj pa je tega treba bilo?

Brezuspešna jeza. Ptujski nemčurčki se zelo jezijo na kmetijsko bralno društvo v Krčevini pri Ptuj. Na predpustno nedeljo so jablan pred bralno sobo ovenčali s papirjem in trakovi v nemških barvah. Vsa Krčevina se pomilovalno smeji temu otročjemu početju razkačenih ptujskih nemčurškov.

Znani prijatelj in širitelj »Rudečega praporja,« in »Delavca«, ki je bil svoje dni tudi tožil »Slov. Gospodarja« zavoljo obrekovanja, g. Ant. Valjavec, ki je služil dosedaj v Slov. Bistrici, je bil 28. febr. 1900 odpuščen iz službe.

V Marenbergu je bil v terek večer precej dobro obiskan shod pri »Tulču«. Nemško-nacionalen tržan je slišal v Gradcu govoriti Franca Steina. Ker se mu mož dopade, povabi ga v Marenberg, da bi razsvetlil temne glave. Pa čuden uspeh! Kar je bilo bolj nevednih poslušalcev, so govor odobraval; bolj prebrisani pa so spoznali, da prodaja mokraske neumnosti in so bili nezadovoljni. Nemški olikanci so se začeli pripraviti in dobro, da se niso stepli. Kršč. delavci so se po končani komediji smejali, nemške prebrisance pa še menda zdaj glava boli.

Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali: Na Šoštarovi gostiji v Stavenskem vrhu nabral g. Franc Kaučič 8 K 34 vin., župnik A. Belsak daroval 20 K, župnik Alojz Belsak 4 K.

Slavna posojilnica v Framu je podarila za obleko ubogih solarjev 20 K, za učne pripomočke 60 K in za mladinsko

knjižnico 20 K, framski soli skupaj 100 K, za koje velikodušno darilo se slavnemu zavodu izreka najsrčnejša zahvala.

Poslanec dr. L. Gregorec je dne 26. februarja stavil do justičnega ministra interpelacijo zaradi Slovincem neugodnih razmer po naših sodnijah. Omenil je imenovanje Wurmserjevo in dr. Glasovo, sestavljanje porotnikov in konfiskovanje naših listov.

V Gornji Radgoni se je sestavil odbor kmetijskega bralnega društva tako-le: predsednik: gosp. Anton Ploj, c. kr. notar; podpredsednik: č. g. Jožef Gunčer, kapelan; tajnik: g. Franc Horvat, slikar; blagajnik: g. Janko Pelcl, posestnik; knjižničar: Gosp. Leopold Zemljčič, posestnik; odbornik: gosp. Janko Lančič, kleparski mojster. Namestnik: č. g. Jožef Janžekovič in g. Martin Roškar, posestnik.

Iz Dunaja nam pišejo: Pri današnji volitvi prvega podpredsednika se je razbila desnica popolnoma. 163 glasov je dobil nemški narodnjak Prade, 93 Čeh Žaček, 52 listkov je bilo praznih; socijalni dem. so glasovali za socija Steinerja. Prade je toraj izvoljen — Za Pradeta so glasovali vsi levičarji in večina nemške ljudske katoliške stranke; za Žačeka: Čehi, krčanska slovanska narodna stranka in nekateri češki veleposestniki; Poljaki so oddali prazne liste. Da je zmagal levičar prvokrat, kar obstoji sedanja zbornica, so povzročili Poljaki in nemška katol. ljudska stranka. Desnica, ki je do zdaj odločevala v zbornici, je toraj pokopana.

Poroka cesaričine Štefanije bo dne 21. t. m. v gradu Miramaru pri Trstu.

Imenovanje. Tajnik konjiške posojilnice, g. Ivan Rožman, je imenovan tajnikom okr. zastopa v Brežicah. Čestitamo!

V savinjski dolini ljudje zelo bolehalo na hripi. K nekaterih hišah jih kar po več leži.

Poučni shod, ki se je vršil zadnje nedeljo na Pilštajnu, je bil kljubu grdemu vremenu dobro obiskan. Prislo je do 600 ljudi poslušat. Govoril je izvrstno g. Kač o umetnih gnojilih, vinogradstvu, sadjarstvu in živonoreji. — Pretekli četrtek pa je govoril g. Kač v Leskovcu mnogoštevilnemu občinstvu. Po govoru se je dalo vpisati okoli 200 udov v kmetijsko društvo. Ob istem času je govoril g. Majcen krčmar v Ptuj v neki ondotni gostilni proti kmetijskemu društvu in v socialdemokratskem smislu. O teh shodih še spregovorimo!

Sv. Jurij v Slov. Goricah. Dne 22. svečana so se pri nas volili odborniki šolskega sveta. Za načelnika je izvoljen g. Ivan Rošker, veleposestnik na Malni; namestnik mu je g. Miha Dolajš. Oba imenovanca sta iskrena narodnjaka. Sploh je cel odbor sestavljen iz samih navdušenih Slovincem! Bog živi!

Občni zbor društva slov. odvetniških in notarshih uradnikov v Celju dne 4. t. m. je bil dobro obiskan, vendar smo pogrešali mnoge tovariše. Gg. odvetniki in notarji se navzlic posebnemu povabilu zborovanja niso udeležili. V odbor so izvoljeni: predsednik: Jan. Bovha, podpredsednik Hinko Požun, tajnik Ivan Dobršek, njegov namestnik Ivan Grobelnik, blagajnik Ognjeslav Založnik, odbornika: Rativoj Moškon in Miha Korošec, kateri prvi je prevzel vodstvo gledé posredovanja služb, slednji pa društvene knjižnice. Namestnikom so izvoljeni: Štefan Rajh, Miha Vrečko in Anton Vrečer, vsi v Celju, pregledovalcem računov pa J. Cilensšek in Ivan Pinter, oba iz Ljubljane. Ta izvolitev jamči za uspešno delovanje društva, če ga bodo podpirali tudi zunanji odvetniški in notarski uradniki s tem, da polnoštevilno pristopijo k društvu. Ker se gg. šefi vabilu niso odzvali, sklenil je odbor prositi iste, da sami skličejo skupno posvetovanje glede nedeljskega počitka in o tem obvestijo društveno vodstvo.

Kat. polit. društvo »Pozor« v Ptuj napravi v nedeljo dne 11. marca ob polu 4. uri popoldne v gostilni gsp. Toš pri Sv. Andražu v Slov. gor. zborovanje. Poročala bodeta